

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 8/2022)

София, 23 февруари 2022 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	4
2.	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища. Публикуването на оперативна информация относно проведени основни селскостопански мероприятия в растениевъдството през 2022 г. ще стартира през пролетта на 2022 г., след предоставяне на данни от отдел „Агростатистика“, МЗМ.

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През изминалата седмица през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за експорт. Общият износ на пшеница и ечемик през порта за периода от началото на текущия сезон до 20 февруари 2022 г. е съответно с 61,7% и 67,5% повече на годишна база.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 20.02.2021	05.07.2021 – 20.02.2022	Изменение на годишна база
пшеница	600 788	971 493	61,7%
ечемик	47 584	79 683	67,5%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – ноември 2021 г. извън страната са реализирани 3 067,1 хил. тона пшеница, 318 хил. тона ечемик и 249 хил. тона рапица. Изнесените количества пшеница и ечемик са над два пъти повече в сравнение със същия период на 2020 г., а този на рапица – с 34,2%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Въпреки наблюдавания застой за поредна седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на пазарната година до момента изпреварва с 55,5% миналогодишния. Засега през порта не е отчетен износ на слънчоглед от новата реколта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 20.02.2021	30.08.2021 – 20.02.2022	Изменение на годишна база
царевица	318 852	495 675	55,5%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Засега няма данни за износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Данните на НСИ за първите три месеца на пазарната 2021/22 година (септември – ноември 2021 г.) сочат увеличение на износа на царевица с близо 4% на годишна база, до 727,3 хил. тона. Същевременно, експортът на слънчоглед изостава с 8,3%, възлизайки на 178,9 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 20 февруари 2022 г. не е реализиран импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас. През пристанище Варна са доставени 3,9 хил. тона царевица.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли – ноември 2021 г. в страната са внесени 43,3 хил. тона пшеница и 47,5 хил. тона рапица, като и при двете култури е налице ръст от над два пъти на годишна база. Макар и с 32,4% повече спрямо аналогичния период на предходния сезон, доставките на ечемик от чужбина остават незначителни – 690 тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Вносът на слънчоглед през първите три месеца на 2021/22 е в размер на 353,1 хил. тона - с 41,3% под отчетения година по-рано. Импортът на царевица отбелязва увеличение с 68,6%, но остава сравнително малък – 11,1 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари – ноември 2021 г. в страната са внесени 275,1 хил. тона пресни зеленчуци и 336 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 11,3% и 5,5% повече спрямо същия период на 2020 г.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-големите доставки на домати (с 10,6 хил. тона или 13,3%), краставици (с 6 хил. тона или 24,4%) и пиперки (с 5,5 хил. тона или 20,1%). Съществено по-висок е и импортът на марули, патладжани, зеле, гъби и тикви – с между 7,4% и 25,3%. От друга страна, вносът на моркови и репи спада със 7,2% (1,2 хил. тона).

Над половината от целия внос на пресни плодове за единадесетте месеца на 2021 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 173,3 хил. тона, със 7,3% повече на годишна база. Сред останалите по-значими плодове, доставките на грозде, пъпеши, череши, дини, круши, ягоди и черупкови плодове нарастват в границите от 2,2% (грозде)

до 33,8% (черупкови плодове), докато при прасковите, ябълките, кайсиите и сливите е налице намаление от 9,9% (праскови) до 63,8% (сливи).

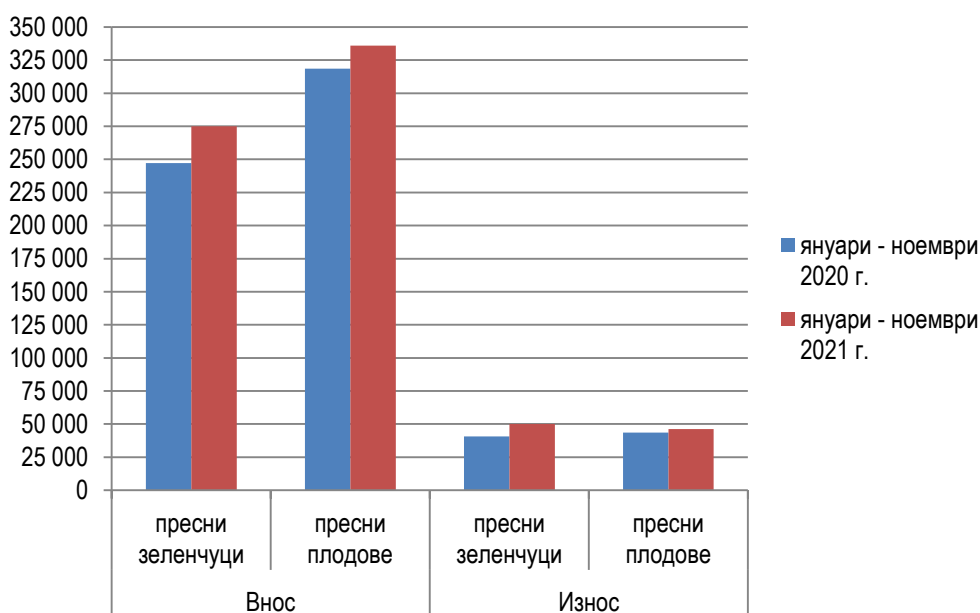
**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари –
Ноември 2021 г., сравнено със същия период на 2020 г., тона**

Поток	Продукти	януари - ноември 2020	януари - ноември 2021	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	247 084	275 125	11,3%
	пресни плодове	318 601	336 008	5,5%
Износ	пресни зеленчуци	40 588	50 153	23,6%
	пресни плодове	43 540	46 272	6,3%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г.), обработени от Министерство на земеделието.

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Общият износ на пресни зеленчуци за периода януари – ноември 2021 г. надхвърля с 23,6% отчетения по същото време на 2020 г., възлизайки на 50,2 хил. тона. При експорта на пресни плодове също се наблюдава повишение - с 6,3%, до 46,3 хил. тона.

Основен принос за увеличението на износа на пресни зеленчуци има разширената реализация извън страната на домати – с 5 хил. тона (64,1%) и краставици – с 3,6 хил. тона (29,8%). Значително повече са и изнесените количества гъби, картофи, пиперки, зеле, патладжани, тикви и лукови зеленчуци – от 18,3% при гъбите до 80,5% при луковите зеленчуци. Същевременно, експортът на бобови зеленчуци (основно грах) и сладка царевица се свива респективно с 43,1% и 45,1%.

Голяма част от регистрирания износ на пресни плодове за единадесетте месеца на 2021 г. представлява реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. Износът на кайсии, ягоди и сливи нараства с между 60% и 95,5% на годишна база, а този на праскови, пъпеши и грозде – в рамките на 5% - 22,3%. По-сериозно намаление е налице при експорта на дини (с 25%), череши (с 31,5%) и ябълки (със 73,5%).

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 16 февруари 2022 г. се наблюдава леко понижение на изкупните цени на фуражната пшеница и ечемика с по 0,2% на седмична база и повишение на тази на слънчогледа с 0,4%. Хлебната пшеница и царевицата продължават да се търгуват на ценовите нива от предходната седмица.

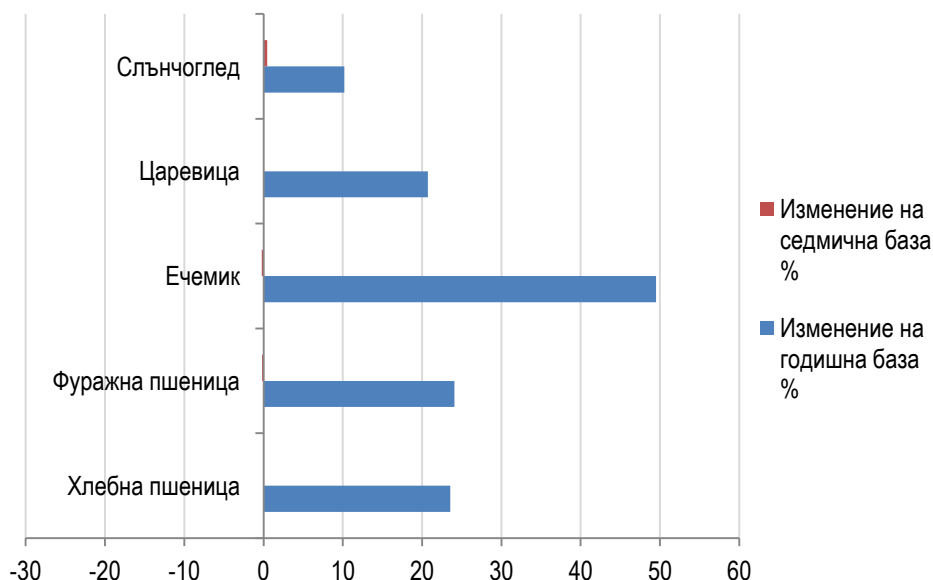
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 16.02.2022 г., лв./тон без ДДС

	17.02.2021	09.02.2022	16.02.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	412	509	509	23,5	0,0
Фуражна пшеница	399	496	495	24,1	-0,2
Ечемик	305	457	456	49,5	-0,2
Царевица	396	478	478	20,7	0,0
Слънчоглед	1 019	1 118	1 123	10,2	0,4
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 16.02.2022 г.

Сравнявайки със същия период на 2021 г., основните зърнени и маслодайни култури са поскъпнали в границите от 10,2% (слънчоглед) до 49,5% (ечемик).

2.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци са главно в посока нагоре. Картофите, оранжерийните и вносните краставици и домати, зелето и вносният червен пипер поскъпват с от 0,9% (зеле) до 10,3% (краставици от внос) на седмична база. Изключение са ябълките, чиято цена се понижава с 2,4%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 18.02.2022 г., лв./кг

	19.02.2021	11.02.2022	18.02.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,62	0,86	0,87	40,3	1,2
домати (оранжерийни)	1,89	2,75	2,85	50,8	3,6
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,77	2,67	2,77	56,5	3,7
краставици (оранжерийни)	3,48	4,85	4,99	43,4	2,9
краставици (внос)	2,65	3,40	3,75	41,5	10,3
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	2,76	2,50	2,65	-4,0	6,0
зеле	0,71	1,12	1,13	59,2	0,9
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,23	1,27	1,24	0,8	-2,4
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 18 февруари 2022 г. картофите, краставиците, доматиите и зелето се търгуват с между 40% и 59,2% по-скъпо спрямо година по-рано. При ябълките също е налице увеличение на цената на годишна база, но слабо изразено – с 0,8%. Единствено червеният пипер е поевтинял с 4%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 18.02.2022 г.

